

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

SÖNDAGEN DEN 11 APRIL 1915

HUFVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
ELIN WÄGNER.

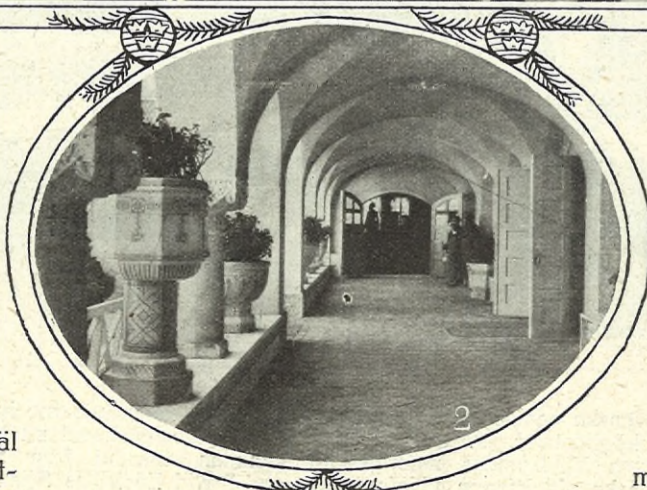
SVERIGES DAG PÅ SAN FRANCISCO-UTSTÄLLNINGEN

Bref från Iduns utställ-

NI HAR SAN FRANCISCO infriat löftet om sol och sommar. Den 2 mars, Sveriges dag, vände vädret från regn och olust till sol och trefnad, och under smattrande fanfarer, fladdrande blågula flaggor och standar, försiggick den fest, som föranleddes af den svenska paviljongens högtidliga överlämnande till San Francisco-utställningen.

In i minsta detalj fullt färdiga kunde såväl den svenska paviljongen som Sveriges konstutställning i konstpalatset den dagen öppna sina portar. Träget arbete, ibland långt in

1. Svenska paviljongen i sol och folkvimmel den 2 mars, Sveriges dag. 2. Pelargång i Svenska paviljongen.

ningskorrespondent.

på nätterna, föregick med äktsvensk ambition den betydelsefulla dagen, som icke blott skulle bringa glädje och hälsningar till trofasta svenskar, utan äfven visa Amerikas folk hvad vårt land kan åstadkomma. Ansvaret för vår paviljongens nuvarande ställiga, imponerande skick har hvilat på generalkommissarien Bernström, som varit rätte mannen att möta och öfvervinna de många svårigheter en dylik utställning medför.

Vid hans sida har stått en annan "rätte mannen", och det är arkitekt Ydrén. När helst man kommit in bland dessa oerhörda hopar af lådor och utställningsföremål, har

man mötts af hans lugna och energiska drag.

Svenskarnas emotsedda dag kom, som sagdt, med sin omvandling från oväder till sol, från ansträngningar till lugn, och det var lif och lust utanför Svenska föreningsbyggnaden vid Market street, när bortfåt ett par hundra biler, alla prydda med svenska och amerikanska flaggor, samlades för att i parad, med en fanfarblåsande nubier i täten, draga genom stadens gator ut till utställningsfältet. Den parad, som sedan bildades af vid hufvudingången väntande svensk-amerikanare, föreningar och sångarförbund, utgjordes af cirka 5,000 deltagare.

nande, det största verk människosnille och obegränsade materiella tillgångar förmått åstadkomma.

Den svenska byggnaden på utställningen är afsedd att vara ett troget uttryck för Sverige och svenska traditioner, ett uttryck för den rang och ställning bland de små men oberoende nationer, som önska lefva i minnet af sitt ärofulla förflutna och i tron på sin framtid. Den svenska utställningen har sammankallats i syfte att visa eder något af våra dagars Sverige, med hvilket vi vilja bringa eder i närmare beröring, därför att vi äro öfvertygade om att kunskap och kärlek i detta hänseende gå hand i hand. En hvar

Under afsjungande af gamla svenska marscher och gånglåtar tågade man fram till festläktaren i närheten af svenska paviljongen, där de officiella högtidligheterna och talen gingo af stapeln, omväxlande med sång från svensk-amerikanska sångarförbunden samt orkestermusik. Svenska utställningens generalkommisarie, löjtnant Bernström, sade i sitt invigningstal bl. a.:

"I min konungs och mitt fäderneslands namn hälsar jag eder alla. Jag hembär eder en uppriktig lyckönskan från konungariket Sverige med anledning af öppnandet af denna vackra utställning, så värdig i upprinnelse och fullbordande den stora Panamakanalens öpp-

1. Gården inom Svenska paviljongen. De närvarande svensk-amerikanarne lyssna till det af löjtnant Bernström hållna högtidstalet. 2. Svensk-amerikanska föreningshuset på Market Str. Mellan bilerna står tidningen Västrikustens medredaktör Vickman, (bördig från Skåne). 3. Parti från Konstpalatset, svenska afdelningen, Liljeforssalen med David Edströms Sfinx i förgrunden. 4. Professor T. Lundbergs "Den lille båtbyggaren", sedd mot Ossian Elgströms linnebonad och teckningar. 5. Vid utställningens hufvudportal på svenskarnes dag. (Underwood & Underwood foto.)

som känner Sverige älskar Sverige."

Den här samlade folkmassan uppgick till minst 10,000 personer. Efter ceremonierna tågade man till svenska byggnaden, där vakt paraderade och ordnade de ifrigt påträngande folkmassorna. Den frängsel, som uppstod i salarne, sedan de särskildt inbjudna gjort rondan, låter sig icke beskrivas. Undra på det! Och stämningen blef så svensk, att de, som icke ohjälpligt lagt bort att tala svenska, återtog sitt modersmål inför de minnen, som här väcktes till lif. Fackmännen må tala om det sevärda i dessa salar. Allt är öfversködligt och elegant installeradt. Det mesta är ju för oss känt från Baltiska ut-

ETI NYII STÅTLIGT SOCIETETSBRÖLLOPP i hufvudstaden ägde rum strax före påskhelgen, då underlöjtnanten i Svea lifgardes reservcivilingenjör Bror Erik Lundberg, sammanvigdes med fröken Karin Lindman, dotter till amiralen Arvid Lindman och hans maka, född Almström. Brudparets tärnor och marskalkar voro: fröken Barbro Frisk — studeranden Artur Frisk, fröken Ingrid Frisk — studeranden Markus Wallenberg, fröken Andrea Wallenberg — reservunderlöjtnanten, civilingenjör Rolf Lindman, fröken Gunhild Tamm — underlöjtnant Bertil Lilliehöök, fröken Lucy Haglund — löjtnant Bengt Lindgren, fröken Annie Sachs — kandidat Gustaf Breitholtz, fröken Dagmar Aurell — löjtnant Bengt Ohlson. Som brudnåbb jungferade de i 4-årsåldern varande Monika Frisk och Kerstin Almström, hvilkas förtjusande små uppenbarelser öka den här meddelade gruppbildens charme. Kyrkomarskalkar voro underlöjtnant Jakob Wallenberg och civilingenjör Sten Thiel. Almberg & Preinitz foto.

ställningen. Den svenska hemslojdens vackra bonader, spetsar och gardiner äro föremål för liflig beundran och köplust. Fotografierna med vyer öfver Stockholm framkalla utrop af beundran för vår vackra hufvudstad.

Häriifrån är icke långt öfver till konstpalatset, och dit riktade mången sina steg för att i de svenska salarna mötas af de tysta, men rika tolkningar våra konstnärer skänkt svensk natur alltifrån det nordligaste Lappland ned till Skånes kuster. Här fann svensk-amerikanen en sådan hägkomsternas pånyttfödelse, att han rörd och intresserad gick från konstverk till konstverk. Dagligen frågas det efter än den ena, än den andra konstnärens verk och det är undantagsvis den intresserade går miste om att se något af det önskade.

Sveriges dag fick en synnerligen angenäm avslutning i den storartade festbankett, som generalkommissariern gaf för 340 inbjudna.

Festen afhölls på Utställningens största och bästa restaurang "Old Faithfull Inn", som ligger i fonden af "Yellowstone park", en kopia af den verkliga, som här ger besökaren en föreställning om huru där är med dess geysir och klippor. Här rådde verklig fest med vackert dekorerade salar och bord och glädjen och den nationella samhörigheten togo sig de hjärtligaste uttryck. Alla voro också eniga att det varit en äkta svensk dag.

De officiella hälsningarna ha nu utbytts, och man kan vara öfvertygad, att den glädje och nytta, som afsetts med Sveriges deltagande, kommer att uppväga alla uppoffringar och mödor.

San Francisco, mars 1915.

INGRID SCHULTZBERG.

Styfmodern.

Af V. IRGO.

ROLF LAGO VAR EN SPJUFVER, den saken var hvarenda människa, som kände honom, på det klara med. Tjänarne i huset afgudade honom.

En pedantisk gammal herre, som hade hans uppfostran om hand, ansåg honom för en gåta. Midt under läsningen af de mest inkrånglade problem, som sysselsatte dem i matematiktimmen, kom han med de underbaraste frågor, så främmande för ämnet som möjligt: "Hvarför inte alla människor blef lika gamla?" — "Hvarför hunden skällde på månen?" — "Om jorden verkligen var rund", och mångfaldiga andra "hvarför", som den lärde glömt att han själf frågat en gång, då han var en 10—12 års pojke.

Nu stod han en morgon med klockan i handen och väntade sin elev. Buller och bång i trappan och upp flög dörren med en fläng och med andan i halsen ropade gossen:

"Doktorn — doktorn, alla människor säga, att far skall gifta om sig, och att han skall ha henne med sig, då han kommer hem i sommar från den där resan, som han talat så mycket om på sista tiden. Jag sade att det inte var sant, och det är det ju inte — säg?"

"Hvem säger det?" — frågade doktorn undvikande, ty ryktesvis hade han hört det samma. Icke utan misshag hade också han ur sin synpunkt sedt, tänkt på hvad en dylik förändring skulle innebära. En ny fru i huset skulle kanske icke alldeles gilla hans uppfostringsprinciper och lärometoder.

"Jo, det säger Jan, och det säger Fritz och det säger Fia — och då är det säkert". —

"Hör icke på tjänstefolksskvaller, min vän, tänk hellre på att det vore godt för din far, om han finge en god kvinna i huset, som blefve en mor för dig, mitt barn. Din egen mor kan du väl ej längre minnas."

"Jo, det gör jag," sade gossen med eftertryck, och tårarna lyste i hans ögon. "Hon var vackrare och rarare och snällare och gladare än någon annan jag känner — utom Lolo, förstås."

"Lolo —?"

"Ja, Lolo Brun, hon var här mycket förr, nu har hon en ateljé i staden och sänder väldigt stiliga taflor till utställningarne. Det är hon som målade "Pontus", pappas vackraste häst, som hänger i pappas rum. Hon kan ro och fiska och åka skridsko — och vi ha klättrat i träns tillsammans."

"Nu är du så upprörd och full af tankar på detta, att jag loftar dig du får hämta Jan och fara ut att meta — det skall pigga upp dig. I morgon knoga vi dubbelt så flitigt, är du ej med på det?"

Af ren förvåning kunde gossen ej strax fatta. — "Sa' doktorn meta? Hela dagen? Inga läxor?"

"Ja, min vän! Skynda dig nu."

Med ett leende på läpparne vände doktorn åter till sina böcker. Skollof — det var ett af generationer skolpojkar bepröfvadt medel mot alla livets sorger.

Själf glömde han, försjunken i sina studier all livets sorger eller fröjder och hela dagen skulle gå, innan han erinrade sig sin elev.

Uppe på sitt rum gjorde Rolf verkligen underliga förberedelser till den erhållna fri-

Lätkemiskt fyvärt
fa Edra klädning
ar & kappor hos
os och Ni blir
belåten.

Örgryte Kemiska
Tvått- och färgeri Aktiebolag Göteborg

KLIPPAN.
Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kopie-
och Tryckpapper
samt kartong.
Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

dagen. Sina bästa kläder tog han fram ur ett skåp. Tömde sin sparbössa och räknade noga dess innehåll. Tyst som en råttasmet satte han ned i hallen och tog där ett par tidningar och en tågledartabell. Uppkommen på rummet satte han sig att studera tåglederifrigare och med större intresse än då han läste de mest invecklade problem under sina matematiktimmor. Då han var färdig med sina beräkningar, gick han till hushållerskan och figgde sig en samling präktiga smörgåsar. Efter en tur till stallet, där han träffade kusken, fick han efter något parlamentarande och mot tysthetslöfte låna 3 kr. Lugnt marscherade han sedan den lilla biten till stationen, utan att hafva talat ett ord med Jan om fiske eller annars förtrott sig åt någon människa. I två timmar satt han sedan på tåget, lugnt mumsande på sina smörgåsar — triumferande öfver den präktiga plan han nu satt i verket. Styfmodern kunde gärna komma dit hem nu, men icke skulle hon finna Rolf, den saken var klar.

Klockan fem, just som det började skymma, och Lolo lade från sig sina penslar, glad att få en stunds hvila efter att träget ha arbetat — trädde unge herr Rolf inom hennes dörr.

"Skulle du vilja betala kusken, det räcker inte för mig," var hans hälsning. Som svar på hennes undran, sade han liksom lugnande:

"Nej, det är bara jag. Jag kommer alldeles ensam. Jag tordes inte låna mer än tre kronor af Fritz och i sparbössan hade jag så litet, visste inte att det kostade så mycket att åka i staden. Det gör väl ingenting, Lolo? Nu har jag kommit till dig och skall stanna här jämt."

"Du skämtar, du, men akta dig så att det ej blir allvar", sade Lolo skraftande och gick att betala unga herrns skulder.

"Det är intet skämt," sade han med största allvar, då hon kom tillbaka. "Far skall gifta om sig." Och han tillade stort på henne med sina bekymrade barnaögon — spörjande — för att utröna, om hon kunde fatta en sådan ryslig nyhet.

"Och det är du ledsn för, eller hur? Men hvarför?"

Han kunde icke fatta att Lolo kunde höra denna nyhet och nästan leende fråga honom om han var ledsn.

"Ja, visst är jag ledsn. Det är därför jag rymde till dig. Hon skall aldrig få se mig. Jan och Fritz säger att en styfmoder är någonting förfärligt. Det säger Sofi också. Och då doktorn fick höra att jag visste det, tyckte han synd om mig, och då fick jag en fridag att fara ut att meta och då passade jag på och rymde till dig. Låt mig få stanna här och tvätta dina penslar. Du mins väl, så bra jag gjorde det, då du var hemma och målade "Pontus", och då var jag bara en liten pojke."

Lolo tycktes ej hafva hört på honom.

"Hurudana äro styfmodrar?" sade hon med en underligt hes röst.

"Jan säger, att han har haft en och hon var värre än den värsta häxa. Han rymde hemifrån för hennes skull. Det går inte att tala om sådana de äro, säger Jan. Man kan inte lefva under samma tak som dom, säger Jan. Lifvet blir ett helvete, tänk att han sade helvete."

De stora trofastas barnaögonen blickade rätt in i hennes. Kamratligt, förtroligt, med en glimt af trots och undrande fråga. Ännu hade hon icke sagt att han fick stanna.

"Ja, det är rent otroligt, så förfärligt det skall blifva. Inte kan far begära, att jag skall ha en sådan — säg? eller hur?"

"Vet ingen hvar du rest?"

Rolf skakade på hufvudet: "Nej! inte en själ!"

Där stod han bredbent och tvärsäker med händerna i byxfickorna.

"Vet du, Lolo, jag tror du är vackrare än du någonsin varit. Är du inte glad öfver att jag kom hit?"

Hur gärna hade hon ej slagit armarna om honom och tryckt honom i sin famn. Men hon måste vara klok och behärskad, annars skulle hon för alltid mista denne "beundrare".

"Tack skall du ha för komplimangen, men du har verkligen blifvit en lång slyngel, som jag inte vet, om jag kan behålla i mitt hus."

"Det gör detsamma hvad du säger, jag vet i alla fall att du tycker om mig, förresten är jag hungrig, Lolo, förskräckligt hungrig."

"Jag med," sade Lolo. "Jag är hungrig som en varg. Kom gå vi ut och få oss något godt att äta."

Så snart Rolf var mätt, märkte han också hur iröft han var efter dagens alla mödor och de tusen tankar, som dragit genom hans hufvud. Därför var han också lycklig och glad, då de väl kommit hem igen och han fått krypa till kojs, Lolo stoppat täcket om honom och lofvat att tänka på allt han berättat till nästa dag.

Ej ens i drömmen kom han på den tanken att hans kamrat och förtrogna med telegram underrättat såväl hans far som hans lärare om hans nuvarande vistelseort.

"Men hvad betyder nu allt detta?" sade hans far, då han tidigt nästa morgon inträdde i fröken Bruns hem, beredd att taga sin unge herr son i sträng upptuktelse.

Kretsgång.

Barndomsår —
oskulsår,
er har jag ägt och mistat.
Dagarna gled i dröm förbi,
lifvet var dans och melodi,
dramat idyll och som doften i
den fest, vi aldrig bevisat.

Oskulsår —
längtansår,
drömmar till mannens lekar:
stjärna i sky att sikta mot,
trotsa sig fram i hat och hot,
trampa med vördnad på naken fot
den mark man barnet förnekar.

Längtansår —
hungerår,
vaknande drifflifs plåga:
kvinnor, som dref mitt blod till dans,
gick mig förbi och glömde jag fanns,
fårarna steg vid min ögonfrans,
min eld var barnets låga.

Hungerår —
ynglingår,
sist blef jag man omsider.
Mannen har mistat barnets fro,
längtans och hungerns år funnit ro,
men i det härjade hjärtat gro
drömmar om barndomstider.

KARL JOH. RÅDSTRÖM.

"Det betyder," sade Lolo med skenbart allvar, "att Rolf har hört om sin styfmoder in spe, och att han hos mig sökt en tillflykt mot alla de gräsligheter, som vänta honom."

"Hvad har han hört? Sökt en tillflykt? Dummerjöns!" — Och nu kunde han ej annat än skratta, och Lolo gjorde sammaledes.

"Kom nu, så skola vi gå och se på missdådaren." Om ett ögonblick låg hon på knä vid hans bädd och tryckte en kyss på hans hand.

"Är han inte en liten förtjusande slyngel?"

"Jo! Det skall jag allt lära honom," sade fadern. I detsamma slog gossen upp ögonen och stirrade yrvaken på sin far och på Lolo.

"Du har lurat mig," sade han förebrående åt Lolo, "men jag vänder i alla fall aldrig tillbaka hem."

"Hör nu på mig, Rolf," sade fadern allvarligt. "Du är en klok pojke. Jag vill göra dig ett förslag. Jag tycker det skulle vara bra för dig, om du finge en styfmoder, och för mig också. Nu skall jag öfverlämna åt dig själf, att välja ut den du vill ha. Hvad säger du om det?"

Rolf andades tungt. Det var ju en annan sak. Men!

"Jag vill helst slippa. Jag vill ingen ha."

"Åhjo, tänk på saken. Tänk på alla de trefliga flickor du känner, och välj ut hvilken af dem du tycker jag skall fråga, om hon för framtiden vill taga vård om oss båda."

"Jag känner inga som äro trefliga. Jag hatar alla jäntor," sade han, upprörd och förvirrad, då mötte han Lolos sorgsna blick — "utom Lolo förstås," tillade han trumpet, "men henne slipper du allt! Hon passar inte heller."

"Hvarför inte?" frågade fadern allvarligt. Rolf såg ej den snabba blick, som utbyttes midt framför honom.

"För naturligtvis skall det vara en som är riktigt nedrig — jag menar någon som är förfärligt sträng emot mig. En sådan där som Jan hade, då han var pojke. Och då duger inte Lolo. För hon är lika odygdig som jag — eller hur — Lolo?"

"Ja, men då måtte hon väl passa för dig — och det är ju du, som skall välja, så då är det väl bäst, att det blir Lolo. Förutsatt, förstås, att hon vill."

Lolo låg på knä vid hans bädd och tryckte hans båda svala händer mot sina rodnande kinder. Och medan han frågande såg på Lolos tindrade ögon och faderns lyckligt leende ansikte, gick det upp ett ljus för honom.

"O, hur ni har lurat mig" — sade han mellan gråt och skratt. "Det har ju varit Lolo hela tiden."

"Ja, hela tiden," sade fadern med ett lyckligt skratt.

"Hur härligt skall inte vi tre få det i sommar," utbrast Rolf. Han hade aldrig kunnat glömma hvilken härlig kamrat Lolo var att ha med på fisketurer och skogspromenader.

"Vi skola få det underbart," sade Lolo, och gaf med ränta igen de kyssar "unge herrn" i sin glädje af ren glömska slösade på henne.

"Jo, det här kommer allt att blifva trefligt, den tredje tycks allaredan vara öfverflödigt," brummade den bortglömde, men hans ansikte sken af lycka och tillfredsställelse. Sonen tycktes gilla styfmodern.

Doktor Tage Sjögrens Röntgeninstitut
STUREGATAN 8 - STOCKHOLM
för undersökning af bensystemets skador och sjukdomar, lung- och hjärtsjukdomar m. m. samt för behandling af vissa tumörer, körtelsvulster, kroniska hudsjukdomar, såsom eczem, hudkräfta m. m. **Teslabehandling** vid sömnlöshet.

Bomullstyger
Svenska, Eng. & Österr.

PERKAL, CREPONGE, CRÉPE, FROTTÉ,
KADETTYG, linne och bomull. . . . .
Hv. Klädningstyger, ylle, linne och bomull.
Pröfver sändes franko till landsorten då det uppg. hvad sort som önskas.

4 St. Nygatan ÖSTERLUND & ANDERSONS A.-B. Hötorget 11 - STOCKHOLM.

TILL HJÄLP FÖR DET BLÖDANDE POLEN!

HENRYK SIENKIEWICZ.

IDUNS LÄSARE MÖTAS I DAGPATER AF en värdjan att komma ett olyckligt, förtrampadt och sköfladt land till hjälp. Under andra förhållanden skulle vi kanske ha tvekat att åter vädja till vår läsekrets godhjärtade hjälpsamhet. Men den fred vi njuta, medan världskriget nu sedan åtta månader rasat utanför våra gränser, förpliktat oss att utöfva gifmildhet efter andra större mått än dem vi i vanliga förhållanden räkna med. Vi äro kungligt rika här i jämförelse med det land, hvarifrån en bön om hjälp nu kommer. Detta land är Polen. En af dess mest kända söner, Henryk Sienkiewicz, riktar till de civiliserade nationerna en värtalig värdjan att afhjälpa dess genom kriget förorsakade skriande nöd. Genom doktor Selma Lagerlöfs förmedling ha vi ernållit hans upprop och återge det här, jämte den skrifvelse, hvori doktor Lagerlöf varmt talar för Polens sak. Vi anbefalla våra läsare att taga del af dessa två dokument. Helt visst skola de sedan finna, att äfven för att hjälpa det lidande Polens folk, ha de någon summa att afvara, stor eller liten. Bidragen mottagas å Iduns redaktion, Mästersamuelsgatan 45, och redovisas sedan i tidningen, hvarefter de genom tidningens försorg sändas till nödhjälpskommittén i Lausanne. Låt oss visa att Sveriges gamla sympati för Polen genom dess olycka blott vuxit starkare! — En i Stockholm boende polska, grefvinnan Julia Ledechowska, kommer att den 12 och 14 mars hålla ett föredrag om Polens olycka i respektive Vetenskapsakademiens och K. F. U. M:s hörsalar, det förra på franska, det senare på tyska.

DR SELMA LAGERLÖF.

Henryk Sienkiewicz till alla kulturfolk.

DET STÖRSTA KRIG, SOM historien känner, och dess fruktansvärda förödelse, ha lös-släppt mörkrets makter i världen: Soldater i hundratusental falla för kula och bajonett, och miljoner oskyldiga duka under för hunger och elände. Tvenne länder gifves det framförallt, hvilkas öde det blifvit att tjäna som blodiga valplatser: Polen och Belgien! Ännu för kort tid sedan bebodda af en välbergad befolkning, hafva de nu till större delen förvandlats till ödemarker. Men för att lindra Belgiens nöd har människokärleken med rätta, från alla håll, låtit hjälpen rikligen inströmma. Nu är det mitt fädernesland, som får bönfalla om ett dylikt bistånd!

Polen — ett land sju gånger så stort som hela belgiska riket har obarmhärtigt förtrampats af krigets järnskodda hälar. Strömmar af blod ha, genom svärdsdrag, flutit ur det olyckliga landet, hvars söner samtidigt måste kämpa i tvenne fiendliga härar. Krigslågan har förtärt städer och byar, öfverallt hvilat nu människoarbetet och öfver de omätliga vidderna, från Niemen ända till Karpaterna, breder nu hungerns spöke ut sin dystra vinge.

Arbetaren sitter med korslagda armar, — ty det finns ej mer några verkstäder i Polen, rosten förtär plogen, — ty bondens utsäde är borta, köpmannen säljer ej mer sina varor, — ty ingen mer kan betala dem. Aldringar och kvinnor irra midt i strängaste vinter omkring utan tak öfver hufvudet. Farsoter härja, elden på den husliga härden har slocknat, och när barnen sträcka sina aftärda händer upp till mödrarna med bön om en bit bröd, så svara dem mödrarna blott med tårar.

Och af dylika nödställda, som trängta efter hjälp, finnes det — hören det, kristna nationer — miljoner och åter miljoner i Polen!

Men har väl Polen någon rätt till Eder hjälp? För visso tillkommer denna rätt i mänsklighetens namn hvarje folk och än mer

det polska, som icke ens genom sitt fosterlands delning låtit böja sig, som icke förnekat sitt namn, och som genom en mäktig livsvilja tryggt sin tillvaro för all framtid.

Det besitter denna rätt i kraft af sin historiska förtid såsom de förtrycktas beskyddarinna, såsom den europeiska civilisationens värn mot Ostern! Sobieskis och Koseinszkos namn hafva till evärdliga tider inpräglats i mänsklighetens tacksamma hägkomst. Städsse stodo vårt fäderneslands portar vidöppna för alla förföljelsens och det orättvisa förtryckets offer. Öfverallt, där det gällde att kämpa för friheten, där det gällde att hindra eländet, där räckte äfven vi en hjälpande hand.

I nationernas kör felades ej vår stämman utan blandade sig däri med ädel klang. I världskulturens eröfringar hafva äfven våra bästa andar gjort sin insats genom vårt tankearbete, vår skaparkraft.

Det är i namn af denna vår andel i mänsklighetens lif, i namn af den rätt denna andel tillförsäkrat oss, i namn af Kristi lära, i namn af våra gamla och nya lidanden, som jag vänder mig till Eder, I civiliserade nationer, och anropar Eder om hjälp för mitt folk. Mätte den polske bonden ej behöfva sakna kraft till att gripa sin plog, och ej utsäde till sin torfvä. Mätte det polska hjärtat få erfara äfven andra känslor än smärtans, mätte Polens stämman ej alltid ljuda som en klagan!

Mätte de polska mödrarna kunna bjuda sina barn annat än tårar! Ja, bröd och skydd åt det polska folket, så att det med förhoppningsfullt hjerta må kunna upplefva sin uppståndelses vår!

Allmänna nödhjälpskommittén för de genom kriget lidande i Polen:

Ordförande: Henryk Sienkiewicz. — V. ordförande: Ignazy Paderewski. — Ordf. i verkst. utskottet. Anton Osuchowski. — V. ordf. Grefve Plater. — Prof. Kowalski. — Generalsekr. Piltz. — Skattmästare Marconi.

Ledamöter:

Prof. Laskowski: Genève. — Prof. Askenazy: Lemberg. — Mickiewicz: Paris. — Fru Curie-Sklodowska: Paris. — Grefve N. Potocki. — Furst Poniatowski. — Galezowski. — Baron Taube: Paris. — Biskop Russkiewicz: Warschau. — Furst Wladimir Czetwerzynski, senior, ordförande i fastighetskreditföreningen. — Josef Potocki: Ordförande i Vetenskapssoctieteten. — Grefve Zamoyski. — Kronenberg, Ordf. i Warschaws kreditförening. — Grefve Sobanski. — Bergson, Ordf. i Warschaws Mosaiska församling. — Geisler, Ordf. i Warschaws Evangeliska församling. — Furst Lubomirski, Ordförande i Warschaws Borgerskaps nödhjälpskommitté. — Wojciechowski, Ordf. Polska kooperativa föreningarna. — Drzewiecki, Ordf. i Teknikerförbundet i Warschau. — Furstbiskop Sapieha, Krakau. — Grefve Stanislaus Tarnowski, President för Vetenskapsakademien i Krakau. — Kostanecki, Jagelloniska Universitetets i Krakau rektor. — Furst Czartoryski. — Steezkowski, Direktör för Galiziska banken. — Londzin, riksdagsman. — Fruchtman, Föreståndare för Mosaiska församlingen. — Furst Radziwill, Ordf. för det polska partiet inom tyska Riksdagen. — Chlapowski, ledamot af Herrehuset. — Adamski, Ordförande i de kooperativa föreningarna i Posen. — Trampezyński, ledamot af tyska Riksdagen. — Suldrzynski, Ordförande i hushållningssällskapet i Posen. — Biskop Rhode: New-York. — Karabasz, Ordförande och Smulski, Skattmästare i Polska Centralförbundet: Chicago. —

Den polska nödhjälpskommitténs lagligen registrerade säte är i Lausanne, Schweiziska Nationalbankens filial. —

Mårbacka, Sunne 28. 3. 1915.

REDAKTIONEN AF IDUN,
Stockholm.

Er tidning igångsatte förra hösten på uppmaning af Marika Sjernstedt-Nordström en

insamling till förmån för de nödlidande i Belgien, ett företag, som säkerligen af många bland Edra läsare hälsades som en verklig läfnad, därför att det lämnade dem tillfälle att i handling omsätta det stora medlidande, som besjälade dem.

Men som vi alla veta, har jämte Belgien också Polen i högsta grad lidit under krigets olyckor, ofantliga härmassor ha gång efter annan genomtågat landet, långvariga drabbningar ha utkämpats där och utkämpas allt fortfarande, och man vågar knappt tänka på hur den fredliga befolkningens öden kunna ha gestaltat sig under de långa krigsmånaderna. Att nöd och brist råda och riklig hjälp behöfves kan nog ingen tvifla på, och på uppmaning af en polsk fosterlandsvän, ställer jag härmed till Er en bön, att för Polens arma folk göra detsamma som Ni har gjort för Belgien.

Polackerna ha i sin nöd varit olyckligare än belgierna, i det hänseendet att framställningar af deras lidande inte med tillräcklig kraft har trängt till allmänhetens medvetande, liksom väl de flesta inte heller ha vetat hur hjälp skulle kunna sändas till det af arméer besatta landet. För att råda bot härvidlag, har nu ett af Henryk Sienkiewicz utfärdat upprop, undertecknad af framstående polska medborgare, utkommit i den utländska pressen och en lagligen inregistrerad polsk nödhjälpskommitté är bildad med säte i Lausanne.

Om Er tidning ville låta aftrycka den hos oss så väl kände författarens välfaliga vädjan och sålunda befordra den till Edra läsares kännedom, samt om redaktionen ville göra sig till en mottagare af de gåfvor till ett nödställdt folk, som han påkallar och som säkert inte heller skola utebli, skulle den på ett vackert sätt fullända det arbete i människokärlekens tjänst, som den redan har utfört denna vinter.

Med utmärkt högaktning
SELMA LAGERLOF.

LIFVETS BIOGRAF

Det evigt kvinnliga — och manliga.

I.

USIN BARBRO HADE KOMMITT upp på visit till Arne, därför att hennes pappa var riksdagsman och de nu skulle vara några månader i Stockholm.

Beundrande och förlägna stodo de och sågo på hvarann. Situationen var högst obehaglig. De visste inte ett dugg hvad de skulle ta sig till.

Men plötsligt fick den femårige Arne en ljus idé, ty han hade en dunkel aning om att man bör bjuda sina gäster på det bästa och roligaste man vet.

Han traskade ut och hämtade en träbunke med två stadiga handtag och en liten trasa.

Ytterst försiktigt fyllde han bunken med vatten ur handkannen och gick sedan och plockade fram sina små leksaksbåtar.

Med ytterligt intresse följde den fyraåriga, guldlockiga Barbro alla dessa preludier. Det var ju gifvet att någonting mycket spännande skulle komma ut af det hela. Dessutom var hon strängeligen förbjuden att slaska med vatten, så saken ägde ju också den förbjudna fruktens ljufliga söta.

Utan att säga någonting började Arne manövrera sina båtar. Det föll honom inte ett ögonblick in att inte Barbro var helt och fullt med i hans idévärld.

Att den största båten med de fyra tändstickorna var Emden, kunde ju hvem som helst förstå. Och att småbåtarna, som låg och flöt alldeles vid vattenbrynet — just lagom lastade med bitar af trasiga tennsoldater — var undervattensbåtar, var ju alldeles gifvet.

Så på kornet afvägda voro de att den minsta vattendroppe kunde komma dem att sjunka, och därför gick leken så stilla och varligt och därför hade han också trasan till hands, för att genast torka bort det vatten, som kunde stänka upp.

Ty om undervattensbåtarna sjönk till havets botten, hur skulle det då gå med kriget.

Mamma brukade förstås säga att han inte skulle leka krig — att krig var någonting som inte fick finnas. Men i detta som i så mycket annat hade Arne sin egen uppfattning, hvilken han behöll alldeles för sig själf.

— Fanns inte krig, så fanns säkert inte några undervattensbåtar och inga flygskepp heller — och hvad vore det då för någonting.

— Men det här var då väl inte heller någonting, tänkte Barbro. Här sitter han ju bara och petar och petar och det händer ingenting.

— Nej, då var det väl bra mycket roligare att leka tvätt.

Helt resolut tog hon den minsta undervattensbåten och började ösa Emden full med vatten, tills att den med ett bubblande ljud sjönk till botten. Nå, detta var ju högst öfverraskande och alls inte hennes mening. Hon hade tänkt ta största båten till tvättkar och de små skulle hon ha att ösa med — det var allt. Hon fiskade upp Emden igen och började åter att ösa, ösa och ösa med kinder, som brann af ifver.

Först satt Arne som förstenad öfver hennes tilltag. Hjärtat hade liksom stannat i bröstet på honom och han kunde inte röra ett finger för att rädda sina skatter. Men då Emden sjönk till djupet för andra gången — då — då — brast det lös. Han släppte upp ett sådant hjärtskärande förtviflans skri öfver sina grusade förhoppningar och sjunkna båtar, att Barbro höll i häpenheten upp med att ösa.

— Hvad i all sin dar skrek han för?

Helt beskäftigt makade hon sig öfver till andra sidan bunken, tog trasan och torkade Arnes tårar, medan hon jollrade ömma och tröstande ord. Utan att ha en aning om hvar det onda satt i hans lilla manliga hjärta eller att hon själf var roten och upphovet till den smärta hon nu sökte lindra.

II.

Det var en strålande vacker dag, då Arne motvilligt nog följde sin mamma på återvisit till Barbro. Han hade mycket hellre velat stanna ute och leka. Och dessutom hade han en dunkel känsla af att hon var dum och stygg på något vis, fast han rakt inte kunde

förklara hur. Hon hade ju inte förstört någonting för honom. Båtarna hade gått precis lika bra som förut, sedan hon väl torkat af dem och lagt dit tennbitarna igen. Men i alla fall kunde han inte glömma. Och ibland om kvällarna, sedan han hade lagt sig, kunde han se Emden — hjältebåten — ligga där nere djupt, djupt på havets botten.

Det enda som tröstade honom var att Barbro bodde på pensionat, något sådant hade han aldrig sett förr, och att han skulle få åka i glashiss.

När han kom in till Barbro, stod hon lutad öfver ett dockbarn i en dockvagn och var så upplagen, att hon knappast hade tid att hälsa på honom — för lilla Margareta hade varit så sjuk och kinkig hela natten.

Dockbarnet intresserade inte Arne ett enda dugg — men vagnen däremot.

Hur var egentligen hjulen ditsatta och hvarför var det två stora och två små hjul?

Han drog vagnen sakta och pröfvande fram och tillbaka ett slag. Men det var omöjligt att komma under fund med hur alltsammans satt ihop med allt det där skräpet i vagnen.

Utan betänkande slängde han till Barbro det stackars sjuka dockbarnet och — tjo — ut med alla grejorna på golfvet. Sidentäcke, spetslakan, kuddar — och tänk — en liten, liten vaxduk också, alldeles som åt riktiga barn.

Men nej, någon motor var det i alla fall inte, dock för att riktigt komma under fund med det måste han vända upp och ner på vagnen. Och nu låg den där med alla fyra hjulen i vädret.

Flygmaskin kunde man i alla fall använda den till, och nu gällde det bara att hålla alla fyra hjulen i gång samtidigt. Ifrig och varm sprang han rundt vagnen fort, fort, fort och frissade i gång hjulen, så att aldrig något af dem hann stanna.

Utan att ana att han under tiden trampade på Barbros heligaste känslor.

Förtörnad hade hon tryckt det lilla dockbarnet till sitt bröst. Och med äkta kvinnlig ihärdighet plockade hon upp de kring-spridda sängkläderna och den söta lilla vaxduken och bäddade en ny bädd åt Margareta i hörnet vid värmeledningen samt försökte att intala både henne och sig själf att där var mycket varmare och skönare än i den där ofäcka vagnen.

Först sedan kom tårar och snyftningar i hejdlöst svall.

Då först blef Arne medveten om den förödelse han ställt till och sjönk åter till jorden med sin flygmaskin. Men när han såg hur fint och ordentligt dockbarnet låg nerbäddadt, utan att alls falla den möda det kostat, så ryckte han på axlarna och sade:

— Ack, hvad ä' nu de' att lipa för!

HEDVIG SVEDENBORG.

Iduns litterära pristäfpling.

Redaktionen anhåller vördsamt, att de täflande författarne ville, så vidt det låter sig göra, insända maskinskrifna täflingsmanuskript för att därigenom underlätta granskningsarbetet för prisdomarne. Tiden för täflingsskrifters inlämnande utgår den

31 nästkommande maj.

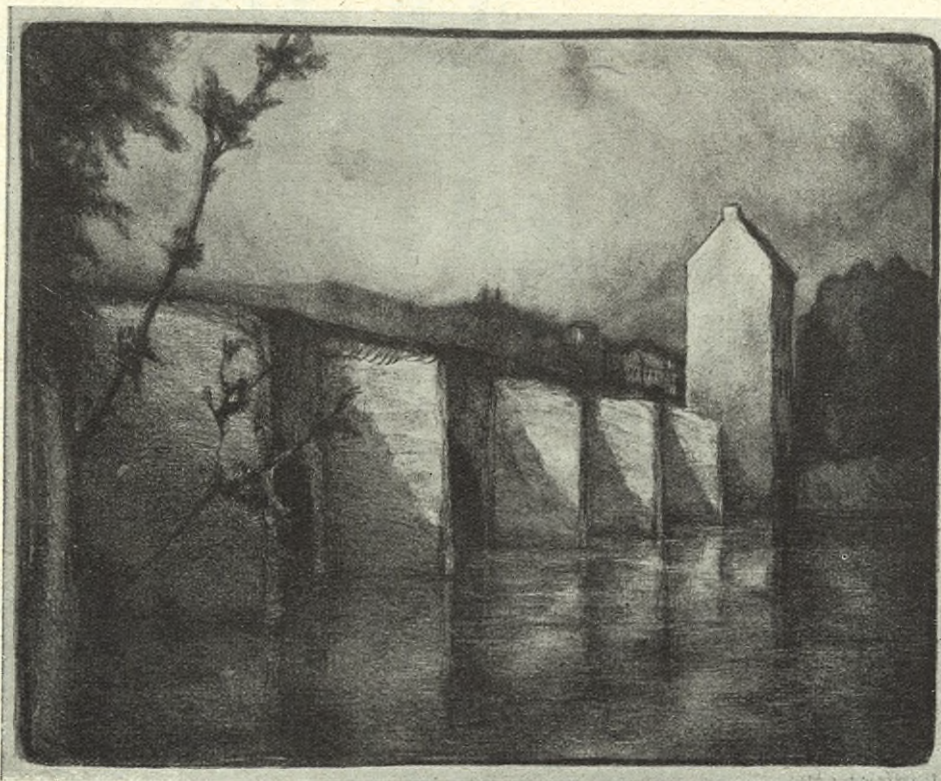
IDUNS REDAKTION.

"Svart och hvitt" och annat.

KONSTNÄRERNA, DE svenska åtminstone, leva inte i något Schlaraffenland i dessa tider. Publiken vill nog fortfarande ha sin ögonlust af taflor och skulpturer, men den har hvarken håg eller råd — det senare tror den sig åtminstone inte ha, hvilket ej utesluter att den fortfarande ger ut pengar för kostbara materiella njutningar utan att knota — att ägna konstnärerna den enda sympati, som är effektiv, nämligen bevägenheten att tillbyta sig deras arbeten mot klingande valuta. Men de sträfva vindar, som kriget skickar in äfven i konstnärsvärlden, kunna ej förtaga arbetslusten hos pensels, ritstiftets och etsnålens sinnesfriska folk. Ett nytt bevis härför ger den grafiska föreningen Svart och hvitt, hvilken på skärforsdagen öppnade en utställning af alldeles nya grafiska hos Giöbels.

Grafiken tycks sannerligen gå en blomstring till mötes i vårt land. När det förr talades om etsningar, var det alltid namnet Zorn och sedermera Carl Larsson, som behärskade sinnen — och det bästa är naturligen godt nog, eftersom dessa båda ägt och fortfarande besitta mästerskapsbrevet för sin grafiska konstutövning. Nu rycka emellertid deras efterföljare fram, käckta och ihärdiga begåfningar, af hvilka flera varit utomlands och fått den skärpa och svigt i det rent tekniska, som kanske bäst inhämtas i den franska konstens herradömen.

Här möter oss den unge E. Johanson-Thor, hvilken i en större litografi, kallad "Bron i Mantes" aflevererat ett anslående prof på sin begåfning för mjuk, känslig landskapskildring. Han gör f. n. ingående studier i

Bron i Mantes. Litografi af E. Johanson-Thor.

landtbruksarbetet, tar själf lie och spade för att komma åkerbruksarbetarens mödosamma gärning riktigt på spåren, och har på utställningen några förberedande kraftiga skisser, som efterhand torde forma sig till en hel serie konstnärliga bilder ur svenskt odalmanslif. Af T. Schonberg finnes bl. a. den här nedan återgifna "Carl v. Linne", en färgetsning, enligt anmälares mening en af utställningens pärlor. Kompositionen med den lilla tultan, hvilken räcker farbror blomsterkungen en bukettt ängsblommor, äger en fin humor, som närmast kan karaktäriseras som hjärtevärmande. E. Schwab utställer för första gången ett antal duktigt gjorda träsnitt, af hvilka det här afbildade pojkhuvudet frapperar genom det originella greppet på motivet. Bertil Lybeck kommer sannolikt direkt från Paris och medför däri-

från en grupp etsningar, i hvilka det finns en god portion talang jämte en konsiderationslös blick på lifvet. Särskildt etsningen "Quartier Latin" — en målarbohème stadd på flyttning, bärande bolstret på huvudet, och hack i häl följd af sin lilla väninna, som med fågelburen i händerna trippar på de solkiga grändstenarna — är ett konstverk, som man behåller i minnet för det förträffligt fixerade stycke lif, som pulserar i skuggor och linjer. Vidare förekomma på denna utställning etsningar af den originelle Ossian Elgström, Gabriel Burmeister visar nya litografier — dekorativa träd mot skymängda kvällshimlar jämte åtskilligt annat — och den äfven som frescomålare bekante Gustaf Magnusson har en del energiskt och omsorgsfullt utförda raderingar. Äfven Yngve Bergs talang finnes representerad. Han har nu sin alldeles särskilda plats bland de unga svenska tecknare. Han är elegant och skarp i sitt sätt att

handtera ritstiftet, man märker hans galliska skolning, detta på en gång graciösa och snabbt fångande, som endast kan läras i det land, där Seine i mjuka båglinjer strömmar mot hafvet. En alldeles ny bekantskap — som etsare nämligen — är Gerhard Henning, den vid Köpenhamns porslinsfabrik anställda konstnären, hvilkens porslinsaker på Baltiska utställningen väckte den lifligaste uppmärksamhet på grund af det läckra och fantasifulla i komposition och form.

Från en annan i dagarna avslutad konstatställning i Birger Jarlsgatan 21 ha vi anledning att omnämna friherrinnan Astrid Hermelins miniatyrmålningar, små elegant utförda porträtt, där man i stället för den hårda ton, som gärna kännetecknade denna "Kleinkunst" i äldre tider, finner en mjuk färgbehandling, hvilken förlämnar de små konstverken en nästan impressionistisk liffullhet.

Svenska konstidkarnas lotteriutställning är, som så mycket annat, en produkt af världskriget. För att hjälpa våra konstnärer i det nödläge, hvori många af dem råkat, kommer ett lotteri att anordnas, där vinsterna utgöras af goda konstverk. Dessa vinster och ett stort antal andra arbeten af bekanta konstnärer utställas nu på Konstakademien. Samlingen, som omfattar konstnärer af alla stilariktningar, Per Ekström såväl som Leander Engström, är intressant att tala om betraktande och uppmuntrar till köp af lotter. Alltid har man fått någon favorit, som man skulle önska äga. Lotterna bli emellertid först senare tillgängliga.

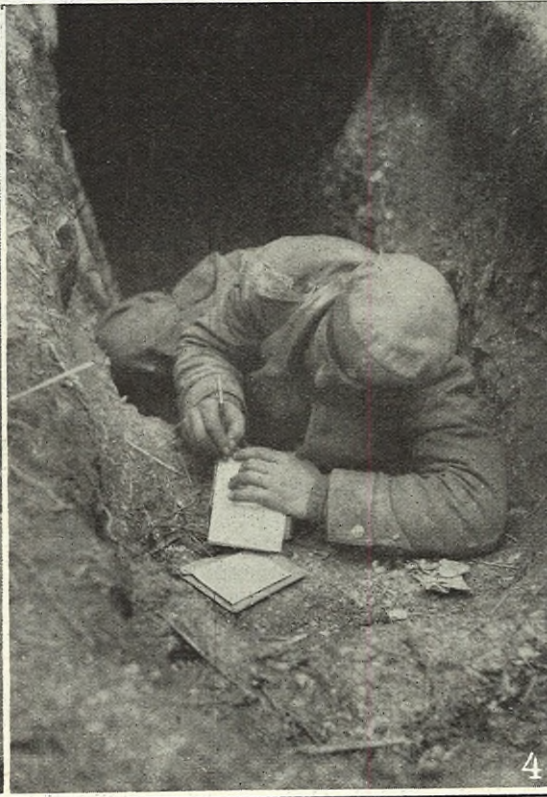
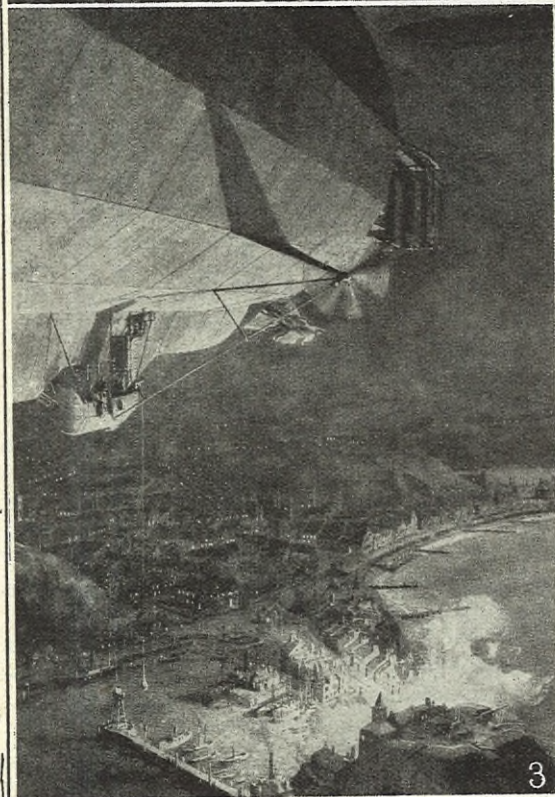
Carl von Linné. Färgetsning af T. Schonberg.

Barnporträtt. Träsnitt af E. Schwab.

VÅR KRIGETS KRÖNIKA

1. Hundar, som draga belgiska maskingevär.
2. En österrikisk jägarpatrull iakttagande fienden från ett skogsbryn. 3. Zeppelinare nedkastande bomber öfver en engelsk hamnstad.
4. En tysk soldat liggande i ingången till sin

jordkula och skrivvande bref till hemmet. 5. Ett Zeppelinfartyg belyst och beskjutet från Eiffeltornet. 6. Den första vårdagen i Argonnens skogen. 7. En af de omsorgsfullt byggda tyska skyttegrafvarne med barrikader af

sandsäckar och frädstammar. 1. Underwood & Underwood. 2. Phototek. 4. Leipziger Presse Büro. 5. A. Grohs. 6 o. 7. Leipziger Presse Büro foto.

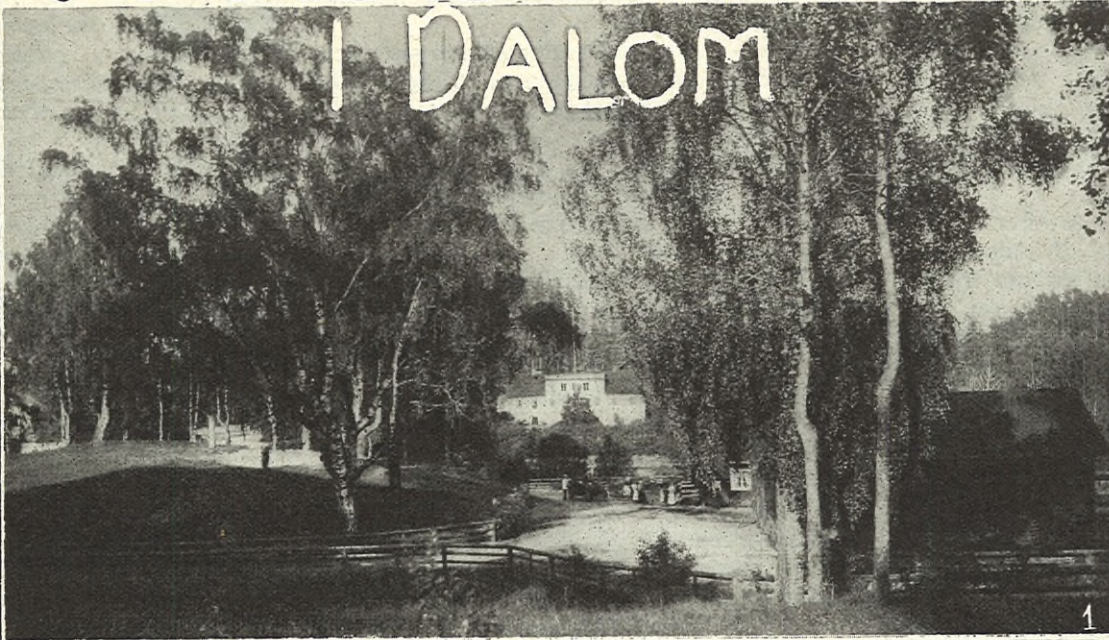

EN GAMMAL BRUKSHERRGÅRD

NÅGRA
ORD OM
FURUDAL

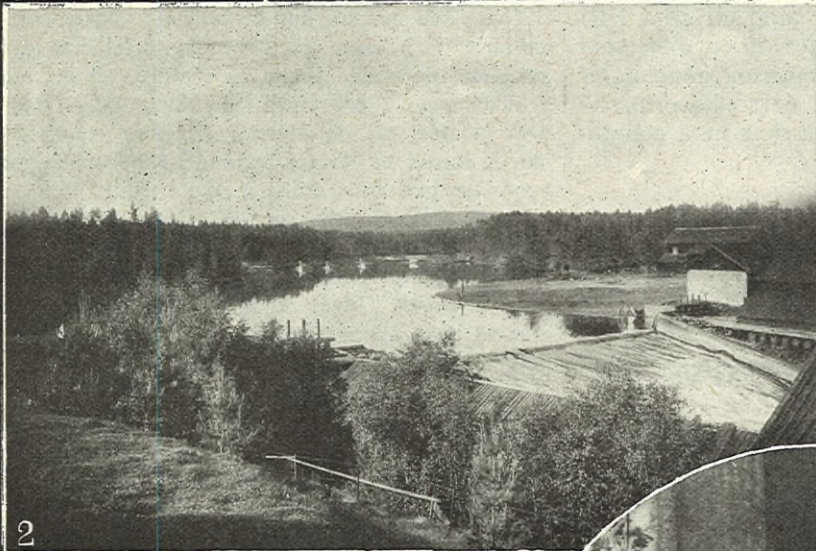
1. Furudals herrgård. 2. Ore älf och dammen vid furudals herrgård. 3. Utsikt öfver Ore-sjön. 4. Fru Gabriella Wuttke i ett hörn af salongen. 5. "Husamma" fröken Else Wulke och gårdvakten

I DALOM

OCH DESS
ÄLSKVÄRDA
VÄRDINNA

Björn. 6. "Trädgårdsmästaren" fröken Greta Wuttke. 7. Skogsparti från Furudal med fornåldersgravar, 4, 5 o. 6. efter amatörfotografier, de öfriga Wilh. Sohlberg, Bollnäs, foto.

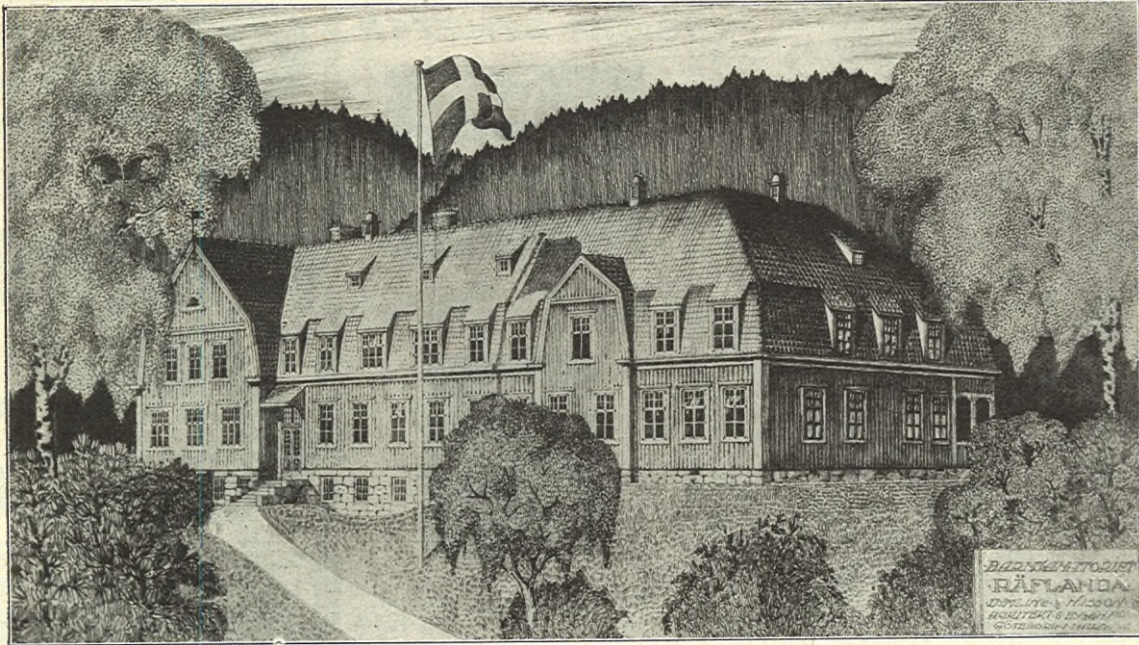
DET VAR EN SVALNANDE kvällsstund i sislidne augusti månad, det stora krigs-
utbrottets, den första oerhörda spänningens underliga månad, som min vän målaren och jag kommo vandrande fram mellan de kopparröda furustammarne, som bilda en im-

nerande propylé längs uppfarts-
vägen till Furudals nedlagda gamla bruk. Mellan kolonnraderna till höger glimmade då och då en slinga af Oreälfs nyckfulla lopp nere i djupet, och hela tiden förnummo vi hans brummande röst. Från tidig morgon hade vi, med ryggsäckarna öfver våra skuldror, genomvandrat den

SANATORIEI PÅ RÅFLANDA. För några år sedan bildades i Göteborg en förening för upprättandet af en vårdanstalt för tuberkulösa barn från meddellösa hem därstädes. Man har för detta ändamål nu lyckats hopsamla ett kapital på 140,000 kr., inköpt en gård med härligt läge vid Råflanda och håller f. n. på med grundläggningen för den blifvande sanatoriebyggnaden. Enligt hvad vår bild visar kommer exteriören att få en mycket tilltalande prägelse. Prinsessan Ingeborg har lofvat blifva hemmets beskyddarinna, och man tänker i dagarne begära hennes tillstånd att få uppkalla sanatoriet efter Västgöta-hertiginnan. — Anna Backlund foto.

— Jovisst, svarade dvärgen och skraffade så att alla bjällror på hans dräkt började klinga. Kan du tänka dig en värdigare inredning än denna? Alla dessa hypereleganta tankar äro skapade af den unga damens fantasi. Här förekommer intet fusk eller dussinarbete. Själ är jag modenycken, som tittar in allt emellanåt och sätter piff på det hela. Den här hjärnan och dess tankar intressera mig alldeles speciellt. Har du någonsin sett en mera väldresserad skara? — Ja, du får ursäkta, att jag visar en smula. Det är en gammal ovana, som sitter i sedan jag var hofnarr i tiden och ej var så här strängt sysselsatt. Nu hör det minsann till undantagen, att jag hinner med att skämta. Du måste väl medge, att jag varit ovanligt mångsidig i år? Aldrig förr har modet varit så vackert och varierande.

— Ja, det är verkligen präktigt, medgaf den besökande artigt. Men är det inte svårt för alla de där tankarna att reda sig utan hufvud?

— Visst inte, kraxade dvärgen. Hvad skulle de med något så onödigt till? Äro ej deras skiftande dräkter nog att symbolisera allt skönt, som någonsin existerat? Hvad säger du t. ex. om den där lilla rosa-tanken? All denna luftiga skära och hvita chifon med sina små buketter och uppdragningar erinra om rocofidens herdeidyller: en rosig sommarmorgon med daggfriska blommande äppelträd och små keruber, som leka bland de lätta florsmolnen. Eller föredrar du kanske den mera högtrafvande stilen? Där borta promenerar revolutionens stormfyllda ande omkring. Se bara, med hvilken storslagen tragik den svarta sidenroben smyger sig kring den högväxta gestalten! Och den hvita Robespierrekragen sedan! Kommer den dig ej att tänka på alla stolta nackar, som böjts under guillotinen? Men jag är icke alltid så historisk af mig. Titta på den där enkla tailor-maden! Se hvilken fast målmedvetenhet öfver den ungdomliga gestalten och ändå denna smekande mjukhet och grace i hvarje linje! — Här finns att välja på. Och du kan då ej skylla dessa tankar för att vara andefattiga. Fylla de ej en mission här i världen, större än någon annan kanhända? De äro estetikens allra trognaste slafvar och bundsförvanter. Hvem kan väl mer direkt påverka människornas skönhetssinne?

— Det är säkert en mycket vacker uppgift, sade studietanken. Men hur går det för öfrigt med hela maskineriet här inne? Inte kan väl de

där fina damerna sköta de löpande göromålen? — Nej, hvad tänker du på! De ha naturligtvis sin uppässning. Och dvärgen förde tanken åt det håll, där några smutsiga varelser höllo på med storstädning. — De äro fasligt slarviga, suckade han. Ständigt flytta och krängla de, slå sönder dyrbara minnen eller tappa bort namn och adresser. Det är omöjligt att få dem att hålla snyggt och i ordning. — Narren skakade förbittrad sina bjällror, i det han återvände till mannekängerna.

— De äro alldeles för få, de stackrarna, sade tanken för sig själf och mindes plötsligt sin hemvisthjärna med alla dess väl organiserade arbetare. Han närmade sig de jäktade tjänsteadarna.

— Kanske jag kan hjälpa till att ordna upp på hyllorna en smula? frågade han vänligt.

— Ja, tack, det skulle nog vara mycket bra, svarade en af de trumpna arbeterskorna, om här

bara fanns något ordentligt att ta vara på, men det mesta är gammalt skräp, som borde vråkas ut på sopbacken. — Här ha vi några barndomsminnen, så fula och urblekta att de ej duga till någonting, och där bredvid en smula dammig skolkunskap; här ligger en hög gamla romaner, blandade huller om buller, så är det några utslitna kärlekshistorier och dussintals aflagda beundrare. I det här facket finns det reseintryck från de fashionablaste hotell och badorter i hela Europa, men jag tror inte, att det heller är något att gömma på — allt det där står ju i Bædecker. Ja, så är det inte mycket kvar — en smula öfverflödigt sentimentalitet och några par balskor, som slitits ut på välgörenhetsbasarer. Jo, det var så sant, här ligger taxeringskalendern uppslagen på siste friaren — det är han, som hon nu går i parken med.

— Jag är rädd för, att jag ej kan vara er till stor nytta, sade studietanken blygt. Det här är alltsammans saker, som jag ej är van att ta vara på. Och han tittade bortåt de tomma facken för medlidande och oegennyttiga; det var dem han brukade hjälpa till med att fylla hemma hos sig. Det kom plötsligt öfver honom en våldsam längtan efter alla de välsorterade hyllorna.

— Det är nog bäst jag säger farväl, sade han, jag märker, att jag inte passar här.

Han bugade sig för tjänstefolket och de hufvudlösa, men dvärgen for skramlande omkring och tycktes hvarken höra eller se; han höll på med en ny uppfinning.

Väl ute i det fria igen stod tanken ett ögonblick tveksam.

— Det där besöket gaf mig då ej stor behållning, sade han. Och detta skall kallas för en studie- och rekreationsresa! Men jag får väl hoppas på bättre lycka nästa gång.

Och han fortsatte sökande vägen fram.

VIVA BAUER.

Manuskript och bref

af redaktionell natur torde alltid adresseras till Redaktionen af Idun, ej till någon särskild medlem af densamma.

SVERIGES STÖRSTA SNÖFÄSTNING, uppförd och bemannad af eleverna vid Döfstumskolan i Hernösand. Den är utrustad med modernaste försvarsmedel: kanoner i omkring 6 m. höga pansartorn 42 cm.-mörsare etc., samt med Röda korset i full verksamhet. O. Sandén foto.

Gymnastikdirektörsexamen
 afläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
 Ny kurs börjar den 14 sept.
 Prospekt gen. **Kapten J. Thulin, LUND.**

Doktor A. Kjellbergs
 kurs i massage och sjukgymnastik.
 Begär prospekt! Stockholm.
 Mästorsamuelsgatan 70.

Med. Dr. E. Kleens
 (ett-åriga) kurs i Massage och Sjukgymnastik (för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 f. m. Nr 37 Mästorsamuelsgatan, 2 tr. upp. Prospekt begäres städes under adress **Engelbrektsgränd 43 B, II.**

Kurs i Massage och Sjukgymnastik
STOCKHOLMS
MASSAGE- & GYMNASTIK-INSTITUT
Biblioteksgatan 28
 Begär prospekt.

Dr. Elin Beckmans Hettluftsinstitut
Barnhusgatan 12.
 Rådfrågn. kl. 1/2 3-4. Riks. 10552.
 Allm. tel. Br. 4552.
 Behandling af reumatism, gikt, efterbehandling af ledskador, neuralgier, frostskador o. vissa fall af börjande ålderdomsbrand med **hettluft, elektricitet (konstant ström) och massage.** OBS! Kan äfven anordnas i patientens hem.
 Under sommaren i Södertelje.

Rysk Fräkenpomada,
 fullt oskadligt, storartad effekt, kr. 4.50 + porto (diskret försändning) endast i
Franska Parfymmagasinet,
 Hofslev.
21 Drottninggatan 21, Stockholm.

OATINE,
 denna kraftiga, snöhvita naturprodukt, framställd af ren hafre, uppfriskar huden och åstadkommer i förening med solens värme den så eftertraktade klara, friska engelska teinten. **Akta Oatine-Creme i hvit burk med grönt lock:** pris 1.50; 4-dubbel inneh. 8.-. **Oatine-Snow:** 1.50. Finnas öfverallt samt hos A. W. Nörding, Biblioteksg. 11, Birgerjarlsgat. 16 o. Drottninggatan 63, Stockholm.

Majorskan Edmanns
 utsökta
Crème Idéale
 och
Poudre Idéale
 är af kunnare ansedd som mest elegant och mest förskönande.
FÖRNÄMSTA PARFYMERIER.

TRICOPHEROUS

 är världens förnämsta Hårmedel och öfverträffas icke af något annat liknande preparat.
 Pris pr fl. 2.50.
 Erhålls hos alla 1:sta klass Parfymeri-, Droger- och Coiffyrfaffärer.

Skin Food

 LÄGLIGEN SKYDDAD!
 FOR WRINKLES
 FOR THE FEET
 FOR THE HANDS
Skin Food
 Genom att hvarje afton massera händer och ansikte med Skin-Food erhåller Ni en frisk och ungdomlig hy.
 Finnes hos samtliga parfym- och drogaffärer.

Damer! Vårda Eder hud!
 Genom att hvarje afton massera händer och ansikte med Skin-Food erhåller Ni en frisk och ungdomlig hy.
 Finnes hos samtliga parfym- och drogaffärer.

Kolgården vid Värtan

H.G.SÖDERBERG'S IMPORT A.B.
1MA ANTRACIT, HUSHÅLLSKOL & KOKS
 Riks-och Stockholmsleverantör. Namnanrop. Begär endast "Söderbergs Kolimport."

Torshalls kvinnliga trädgårdsskola, Leksand.
 8de kursen för ord. elever 1 apr.-31 okt. Extra elever på kortare tid. Prospekt på begäran.
Lillie Landgren. Märta Philip.

Privata Högre Lärarinneseminarium i Stockholm
Riddaregatan 23.
 En lägre, tvåårig kurs. Avgångsexamen därifrån medför lägre kompetens. En högre kurs, avsedd för fackutbildning. Avgångsexamen från denna kurs medför högre kompetens.
 Ansökningar till avd. III böra insändas snarast möjligt.
 Inträdesexamen till seminariets första avdelning anställes i början av juni. (Ett fåtal platser tillsätts efter inträdesexamen vid höstterminens början. Ansökningar jämte betygsavskrifter, frejde- och läkarbetyg böra vara insända före den 30 maj.
 Upplysningar lämnas av läroverkets föreståndarinnan, Fröken **Sofi Anderson**, motfagn. Onsd. och Lörd. kl. 1-2. **STYRELSEN.**

E. Hults Kvinnliga Utbildningsskola och Flickpension i Stockholm (f. d. Villa Hult)
 emottager elever den 15de April och 1sta Maj på 1 och 1 1/2 månad för deltagande i pågående kurser. Valfrja ämnen. Begär prospekt, som äfven hänvisa till muntliga referenser. Adr.: **Fröken E. Hult, Artillerigatan 6, 2 tr.** (inv Strandvägen) **Stockholm.** Rikstelef. 11886. Allm. tel. 28940.

Korsett-nyhet!
Primadonna-Korsetten.

 Denna korsett är avpassad för alla figurer och giver kroppen oaktat korsettens långa form, stor böjighet och modernt snitt.
 Korsetten är försedd med rostfria aluminiumfjädrar och planschetter och kan således lätt tvättas.
Primadonna a. Blommig, extra prima Kr. 8.50 brokad i matt guldfärg. Extra lång modell.
Primadonna b. Extra prima batist. Kr. 7.- Ljusblå. Extra lång modell.
Primadonna c. Prima batist, vit . . . Kr. 5.75 Lång modell.
Primadonna d. Prima parkumvävnad. Kr. 3.50 Beige o. ljus lila. Lång modell.
 Vi föra dessutom en mängd olika modeller i Snör- och Reformliv, Gördlar och Brösthällare, alla välsittande och moderna modeller.
 Vår illustrerade prisKurant, innehållande 80 olika korsetter, sändes gratis och franco.
Kyrkogatan 32, GÖTEBORG. A. Jönsson & Co.

Utmärkta organ
 för annonsering i landsorten
 äro följande tidningar:

- Arvika:** Arvika Nyheter.
- Avesta:** Avesta-Posten.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Dagblad.
- Falkenberg:** Falkenbergs-Posten.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Halmstad:** Hallandsposten.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Helsingborg:** Öresundsposten.
- Hernösand:** Hernösands-Posten.
- Hörby:** Mellersta Skåne.
- Karlstad:** Karlstads-Tidningen.
- Kristinehamn:** Ansgariiposten.
- Landskrona:** Korrespondenten Landskrona Tidning.
- Linköping:** Östgöten.
- Luleå:** Norrbottenskuriren.
- Mora:** Mora Tidning.
- Nyköping:** Södermanlands Nyheter.
- Oskarshamn:** Oskarshamns-Posten.
- Söderhamn:** Söderhamns-Kuriren.
- Söderköping:** Söderköpings-Posten.
- Södertelje:** Södertelje Tidning.
- Trelleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Västerås:** Vestmanlands Läns Tidning.
- Visby:** Gotlandsposten.
- Örebro:** Nerikes-Tidningen.
- Östersund:** Jämtlands Tidning.

Joh. Lundström & Co A.-B.
 KUNGL. HOFLEVERANTÖR.
Prima Antracit
 HUSHÅLLSKOL • COKES • BRIKETTER
 Begär vid telefonering å Riks och Allm. endast
"Lundströms".

Vid Seminariet för utbildande af sinnesslölärarynner
 bli 4 elevplatser lediga 1 sept. Kursen är två-årig och afgiftsfri. Ansökningar åtföljda af präst- och läkarebetyg samt skolbetyg (endast folkskolebildning berättigad ej till inträde), insändas före 15 maj till föreståndarinnan, adress Slagsta, Pittja.

Husmoderskolan i Karlstad
 En matlagningskurs omfattande 6 veckor tager sin början den 1 maj. Prospekt på begäran. Rikstel. 812.
 Nancy Envall.

Tärna Kvinnliga Folkhögskola
 Förelever, som önska enbart trädgårdskurs, eventuellt kombinerad med slöjd, finnas ett par platser lediga. Närmare genom rektor Bosson, Tärna.

För den nyfödde.
 Komplet utstyrel, 3 omgångar, välpyrd af bästa material. Pris 10 kr. pr kartong. Presentkartongen 14 kr. Fru Caspersson, 9 Karlslundsg., Örebro.

Harfva-lotteriet
 till förmån för
 Föreningen själfvårjande Bildade Kvinnors Hviloheim.
 50,000 lotter å 2 kr. Vinstvärde 60,000 kr.
 Bland de högsta vinsterna märkas
Möblemang till 3 rum o. hall m. m. 5,000. Motorbåt 3,000. Pärlhalsband 2,100. Flygel 1,500. Linneutstyrel 1,500. Fullständig bordsuppsättning af nysilfver o. alpaca 1,300. Motorcykel 1,035. Bibliotek 1,000. Pianino 985 etc.
 Lotter erhållas efter rekvisition märkt I under adress **Harfvalotteriet, Skepparegatan 19, Stockholm**, antingen mot postförskott eller mot förskottslikvid 2 kr. jämte kostnad för porto och dragningslista (35 öre).
Anna Josephson,
 v. ordf. i S. B. K:s styrelse.
 Lotteriets föreståndare.

VINOLIA
 Tvålar Parfym och Toalett-Artiklar.

 De som med rätta äro stolta öfver sin blomstrande hy använda Vinolia, ty de veta, att Vinolia aldrig kan skada densamma, utan endast verka välgörande.

Vinolia Generalagentur:
Skepparegatan 6, STOCKHOLM Ö. Dj.
Praktiska skolan
 öppnas månd. d. 19 april kl. 11 f. m. i Rådhuset vid torget, Hernösand.
 EMMA BERG.

Viadol
 Tvål-fabrikanten VIOLA, Göteborg.
VIADOL-Tvålen, med största omsorg sammansatt af de finaste ingredienser, är en toalettvål af högsta kvalitet.

BRICKHUSLA

 En kompletteringsack för alla hem af massiv ek, lack. i önsk. kulör. Plats för 3 brickor. Sändes fraktfri till kr. 6.- m. efterkr.
VALHALLA SNICKERIFABRIK.
 Mörrum. Tel. 44.

De bästa och för villaträdgården lämpligaste skottkärror å 15 kr. lämnas **fraktfritt** köparnas järnvägsstation. Skrif med samma till
STOCKAMÖLLANS AKTIEBOLAG,
 Stockamöllan Rikstel. 9.

BRUNKEBERGS TEATERN
 Alltid veckans bästa nyheter!
Idan utgifves denna vecka i A och B.

DIAMANT TVÅL

 Du begagnar väl **Happachs Diamant-Tvål,** husmoderns bästa vän? Om ej, så försök den i dag och öfvertyga dig om, att den gör tvätten bländande hvit och arbetet till ett nöje.
 Kom ihåg, att då du föredrager vår **Svenska tvättvål** före den Engelska, du därigenom gagnar **Sverige** och skaffar arbetsförtjänst åt **Svenskar.**
HAPPACHS SÄPFABRIKS A.-B.
 Malmö & Stockholm